Lietas Nr. C29479915
Lietas arhīva Nr. C-4799-15/20

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2015.gada 15.jūlijā

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa
tiesnese I.Lūciņa-Linka
izskatīja rakstveida procesā civillietu /pers. B/ maza apmēra prasību pret /pers. C/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2015.gada 2.aprīlī /pers. B/ cēlusi Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā maza apmēra prasību pret /pers. C/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Prasībā norādīts, ka atbildētājs ir pušu nepilngadīgā dēla, kurš dzimis /datums/tēvs, bērns atrodas prasītājas ikdienas aprūpē un apgādībā. Atbildētājs līdzekļus bērna uzturam sniedz regulāri, taču nepietiekošā apmērā, kas nesasniedz pat valstī noteikto minimumu. Vienoties ar atbildētāju neizdodas. Bērns pirmskolas izglītības iestādi neapmeklē, viņu pieskata prasītājas māte, līdz ar to prasītājai jāsedz arī mātes uzturēšanas izdevumi.

Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus dēla /pers. D/ uzturam 110 EUR mēnesī, bet ne mazāk kā Ministru kabineta noteikumos noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, no pieteikuma iesniegšanas dienas līdz bērna pilngadībai. Prasība pamatota uz Civillikuma 177. un 179.pantu. Prasītāja prasības pieteikumā norādījusi, ka lietas iztiesāšana tiesas sēdē nav nepieciešama.

2015.gada 14.maijā tiesā saņemti atbildētāja /pers. C/ paskaidrojumi, norādot, ka prasību atzīst daļēji – EUR 100 apmērā. Atbildētājam ir neliela darba alga, tādēļ nav iespējams maksāt uzturlīdzekļus pilnā apjomā. Atbildētājs norāda, ka pavada laiku kopā ar bērnu, kas rada papildizdevumus. Norāda, ka lietas izskatīšana tiesas sēdē nav nepieciešama.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 30.^{3} nodaļā noteiktajai kārtībai civillieta tiek izskatīta rakstveida procesā, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus un apsvērusi prasībā izklāstītos argumentus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un ir apmierināma.

No lietas materiāliem izriet, ka 2013.gada 8.oktobrī dzimušā /pers. D/ vecāki ir prasītāja /pers. B/ un atbildētājs Aleksandrs Zenkevičs, ko apliecina dzimšanas apliecības /numurs/ kopija (lietas 7.lapa).

Civillikuma 177.panta pirmā daļa noteic, ka līdz *pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā.*

Saskaņā ar Civillikuma 177.panta trešās daļas noteikumiem, *vecāku pienākums ir rūpēties pa bērnu. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa, veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu, izglītošanu un audzināšanu.*

Civillikuma 178.panta otrā daļa noteic, *ja vecāki dzīvo šķirti, vecāku kopīga aizgādība turpinās. Bērna aprūpi un uzraudzību īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo.*

Civillikuma 179.panta pirmā daļa noteic, ka *vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa.* Saskaņā ar Civillikuma 179.panta otro daļu, *pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.*

Ievērojot Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta pirmo daļu, tiesiskajās attiecībās, kas skar bērnu, bērna tiesības un intereses ir prioritāras, kā arī šā likuma 10.panta pirmajā daļā noteikts, ka bērnam ir tiesības uz tādiem apstākļiem, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2012.gada 28.septembra spriedumā Nr.SKC -1068/2012 paustajām atziņām, tad uzturlīdzekļu sniegšanas pienākums primāri saistīts ar vecāku mantas stāvokli un šim stāvoklim atbilstošu bērnu nodrošinājumu, lai, nosakot uzturlīdzekļu apmēru, maksimāli tiktu nodrošinātas bērna intereses (sk. Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 18.maija spriedumu lietā Nr.SKC-863/2011).

Turklāt likumdevējs nav ierobežojis nosakāmo uzturlīdzekļu apjomu, izņemot minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam (sk. Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumi Nr.37 „ Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam").

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" - *katra vecāka pienākums neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa ir ik mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai - 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.*

Saskaņā ar 2013.gada 27.augusta Ministru kabineta noteikumu Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi", kas stājās spēkā 2014.gada 1.janvārī (redakcijā, kas bija spēkā prasības pieteikuma iesniegšanas brīdī), 2.punktu minimālā mēneša darba alga bija EUR 320, ar 2014.gada 2.decembra grozījumiem noteikta minimālā mēneša darba alga no 2015.gada 1.janvāra ir EUR 360.

Tādējādi, prasības pieteikuma iesniegšanas brīdi minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kas jānodrošina katram no vecākiem, neatkarīgi no viņu mantas stāvokļa, bērnam līdz 7 gadu vecumam noteikts EUR 90 mēnesī.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93. panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Atbilstoši Civillikuma 177.panta ceturtās daļas noteikumiem bērna uzturēšanā ietilpst ēdiens, apģērbs, mājoklis un veselības aprūpes nodrošināšana, bērna kopšana un viņa izglītošana un audzināšana (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Nosakot bērnu uzturam nepieciešamo piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, tiesa ņem vērā, ka bērnu intereses ir primāras, tāpēc vecākiem ir jārēķinās ar to, ka viņu personīgie izdevumi dzīves kvalitātes uzlabošanai samērojami ar bērnu vajadzībām. Vienlaikus tiesa atzīst, ka piedzenamais uzturlīdzekļu apmērs ir samērojams ar bērnu vecāku mantisko stāvokli un ienākumu līmeni, nevis tikai ar bērnu vajadzībām.

Kā norādīts Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 18.maija spriedumā lietā Nr.SKC-863/2011, tiesa var atbrīvot lietas dalībniekus no pierādījumu iesniegšanas, ja tiesa atzīst par vispārzināmu, ka bērna uzturēšanas izdevumos iekļaujami izdevumi par ēdienu, apģērbu, mājokli, higiēnas piederumiem u.t.t.. Tā kā šim empīriskām patiesībām (uz pieredzi pamatotām patiesībām) nav faktisku apstākļu nozīmes, bet tās ir tikai secinājumi un loģiski slēdzieni no zināmiem faktiem, tad tās pusēm nav jāpierāda, bet pati tiesa izlieto empīriskās patiesības kā loģiska slēdziena locekļus (Bukovskis V. Civilprocesa mācības grāmata. Rīga: Autora izdevums, 1933., 333.-336.lpp.).

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka nav pamata apšaubīt to, ka bērnam ik mēnesi nepieciešama pārtika, apģērbs un apavi, mājoklis un higiēnas preces, līdz ar to par samērīgu atzīstams prasītājas norādītais uzturlīdzekļu apmērs EUR 110 mēnesī, kas tikai par EUR 20 pārsniedz minimālo uzturlīdzekļu apmēru mēnesī.

Par atbildētāja /pers. C/ materiālo stāvokli noskaidrots sekojošais.

Pēc tiesas pieprasījuma no Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras saņemta un lietas materiāliem pievienota 2015.gada 30.jūnija izziņa, Nr.15/1414850 no kuras izriet, ka atbildētājs laika posmā no 2013.gada oktobra līdz 2013.gada decembrim ir saņēmis ienākumus kopā EUR 621,12 apmērā. No 2014.gada janvāra līdz 2014.gada decembrim ir saņēmis ienākumus kopā EUR 7375,77, no 2015.gada janvāra līdz 2015.gada maijam EUR 3370,86 apmērā, bet mēnesī vidēji EUR 674,17 (lietas 23.,24.lapa).

Pēc tiesas pieprasījuma no Valsts ieņēmuma dienesta saņemta un lietas materiāliem pievienota 2015.gada 6.jūlija izziņa Nr.8.71.1/121729, no kuras izriet, ka /pers. C/ kopš 2013.gada oktobra saņem pastāvīgus ienākumus SIA /nosaukums/, 2015.gadā ienākumi mēnesī norādīti vidēji EUR 647,17 (lietas 26.-29.lapa).

No Ceļu satiksmes drošības direkcijas izziņas redzams, ka atbildētājam pieder 1992.gada izlaiduma transportlīdzeklis /TL marka/ 320, ar valsts reģistrācijas Nr./TL numurs/, 1996.gada izlaiduma transportlīdzeklis /TL marka/ 520, ar reģistrācijas Nr./TL numurs/, ka arī atbildētājs ir 2001.gada izlaiduma transportlīdzekļa /TL marka/ 525 ar reģistrācijas Nr./TL numurs/, turētājs (lietas 15.-17.lapa).

Atbildētājam nepieder nekustamais īpašums (lietas 30.lapa).

Tiesa, nosakot uzturlīdzekļu apmēru, ņem vērā judikatūras atziņas un jaunāko tiesu praksi, t.sk., Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2012.gada 25.oktobra spriedumā Nr. SKC 1391-2012 paustās atziņas, ka Ministru kabineta noteikumos noteiktais minimālais uzturlīdzekļu apmērs piedzenams tikai tad, ja atbildētājam ir īpaši apstākļi, piemēram, darba nespēja, kad viņš objektīvi nevar sniegt līdzekļus vispār vai var tos sniegt nepietiekošā apmērā.

Tiesa atzīst, ka no lietas materiāliem pievienotajiem pierādījumiem nav secināms atbildētāja norādītais, ka viņa mantiskais stāvoklis ir tik slikts, lai prasību apmierinātu tikai atbildētāja norādītajā apmērā. Pierādījumus par bērna uzturam labprātīgi veiktiem maksājumiem atbildētājs nav iesniedzis.

Lai noteiktu piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru no tēva, tiesa vērtē viņa spēju maksāt uzturlīdzekļus, vadoties pēc tiem pierādījumiem, kas atrodas lietas materiālos un raksturo atbildētāja mantas stāvokli uz lietas izskatīšanas brīdi, kā arī atbildētāja faktisko iespēju nopelnīt un darbaspējas, kas ietver sevī konkrētās personas vecumu, izglītību, pieredzi, veselības stāvokli un citus personību raksturojošus faktus (sk. Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2007.gada 5.decembra spriedumu lietā Nr.PAC 0441).

Lietā nav strīda par to, ka atbildētājs ir darbspējīgā vecumā, viņam nav citu apgādājamo un lietā nav nodibināti tādi apstākļi, kas liegtu atbildētājam gūt ienākumus, nav nodibināts, ka atbildētājs būtu mazturīgs, kas tiesas ieskatā liecina, ka atbildētājs ir spējīgs maksāt vairāk par minimālo apmēru un atbildētāja norādīto apmēru - EUR 100 mēnesī.

Līdz ar to, izvērtējot lietas materiālus tos kopumā un savstarpējā saistībā, tiesa atzīst, ka lietā gūti pierādījumi tam, ka atbildētāja mantiskais stāvoklis, ienākumu līmenis un reālās iespējas ļauj viņam ik mēnesi nodrošināt bērnam uzturlīdzekļus EUR 110 apmērā, līdz ar to atzīst par pamatotu prasītājas norādīto uzturlīdzekļu apmēru.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punkta noteikumiem *no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvoti prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu*.

Savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, *tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.*

Atbilstoši Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punkta un 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunkta prasībām, no atbildētāja valsts labā piedzenama valsts nodeva EUR 198 apmērā, kā arī, saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu, piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 6,28 apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.*punktu pēc lietas dalībnieku lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāmi spriedumi par līdzekļu piedziņu bērnu uzturēšanai.*

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu atbildētājam dodams termiņš labprātīgai sprieduma izpildei.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 193., 204[1]., 250.[25], 250.[27] pantu, tiesa

nosprieda

Maza apmēra prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturam sākot ar 2015.gada 2.aprīli - EUR 110 (viens simts desmit *euro*, 00 centi) apmērā mēnesī, bet ne mazāk kā 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna 7 gadu vecuma sasniegšanai, un ne mazāk kā 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas no bērna 7 gadu vecuma līdz pilngadības sasniegšanai. Samaksa veicama /pers. B/ bankas kontā Nr./numurs/.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu EUR 198 (vien simts deviņdesmit astoņi *euro*, 00 centi) apmērā, kas iemaksājama pēc sekojošiem rekvizītiem: Valsts kase; reģistrācijas Nr.90000050138; konta Nr.LV55TREL1060190911200; BIC kods: TRELLV22.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 6,28 (seši *euro* un 28 centi) apmērā, kas iemaksājami pēc sekojošiem rekvizītiem: Tiesu administrācija; reģistrācijas Nr.90001672316; konta Nr. LV51TREL2190458019000; BIC kods TRELLV22.

Noteikt /pers. C/ termiņu sprieduma daļā par tiesas izdevumu samaksu labprātīgai izpildei - 10 (desmit) dienas no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas.

Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu samaksu, maksājumu dokumenti par valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu nekavējoties iesniedzami Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā, Rīgā, Lomonosova ielā 10, 2.stāvā, 244.kabinetā vai nosūtāmi pa pastu.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas datuma, 2015.gada 15.jūlija, Rīgas apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese I.Lūciņa-Linka